Til Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg København, 27/11-2012

Brugeroplevet kvalitet i behandlingen af transkønnede

Kære Sundheds- og Forebyggelsesudvalg,

LGBT Danmark bemærker at sundhedsstyrelsen 23. november 2012 har publiceret en præcisering af reglerne omkring kønskorrigerende behandling (1). Præciseringen strider imod den udmelding styrelsen fremsatte overfor de transkønnede tidligere på ugen om ikke at afbryde igangværende hormonbehandling, samt at det i fremtiden fortsat ville være muligt at initiere hormonbehandling i praksissektoren (2). Landsforeningen finder det problematisk at sundhedsstyrelsen, til trods for at de har lovet at inddrage os i arbejdet vedrørende transkønnedes fremtidige behandling, har valgt endnu en gang at reducere transkønnedes behandlingsmuligheder uden at konsultere os om konsekvenserne heraf. Vi henviser venligst til vedlagte pressemeddelelser “Transkønnedes helbred trues af sundhedsstyrelsen” og "Tvinges til kønsskifte".

Landsforeningen bemærker i øvrigt, at sundhedsstyrelsens argument for at samle behandlingen af transkønnede ét sted i landet er et ønske om at højne kvaliteten af behandlingen. Blandt andet i Sundhedsstyrelsens vejledning til udarbejdelse af Mini-MTV vægtlægges en undersøgelse af hvordan ændringer i sundhedsvæsenet påvirker brugerne. Landsforeningen ønsker derfor oplyst hvor mange brugere af det offentlige såvel som det private behandlingssystem, der er konsulteret, eller som på anden måde har indgået i vurderingen af den brugeroplevede kvallitet, og hvilke kvallitetsmål, der er anvendt i vurderingen. I forlængelse heraf videregiver vi venligst et lille udpluk af de reaktioner sundhedsstyrelsens seneste udmeldinger har fremkaldt:

"Hermed min fortælling om operation i udlandet.

Jeg er født pige og lever nu som mand. Født 1976. Jeg gik på Sexologisk klinik i 2002-2003 og talte med en Svend-Åge Rasmussen. Han hverken forstod eller prøvede på at sætte sig ind i min oplevelse af at ville skifte køn. Jeg ville have bortopereret brysterne som det første - dvs. før jeg ville have testosteron. Min

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK

begrundelse var, at jeg ville være dreng før jeg blev en mand (med bryster). Svend-Åge sagde at det kan man ikke hos Sexologisk klinik. Han påstod at man på Sexologisk klinik SKAL have testosteron FØR man kan få brystoperation. Da jeg siden fortalte Rikke Kildevæld Simonsen, at Svend-Åge sagde dette, sagde Rikke at sådan er politiken slet ikke på Sexologisk klinik. Man kan sagtens få opereret brysterne af først?! Dette vidner om de gentagne tilfælde af fejlinformation og dårlig tjek på sagerne på Sexologisk klinik.

Svend-Åge Rasmussen synes ikke, på trods af at jeg gentagne gange sagde at jeg følte mig som dreng, og ville af med brysterne, at jeg skulle skifte køn. Jeg græd mange gange af frustration også. Jeg fik afslag på min anmodning om at skifte køn. Afslaget kom ikke til den lovede tid, men jeg måtte selv tage kontakt gentagne gange før jeg fik mit svar på hvorvidt jeg var klassificeret som transkønnet eller ej. Jeg havde forventet dette afslag, da jeg havde hørt mange historier ude i det transkønnede miljø om at Sexologisk klinik ikke hjælper een til kønsskifte, men snarere vil fraråde een det.

Samme dag jeg fik afslaget, tog jeg ind på Sexologisk Klinik for at tale med overlægen Ellids Kristensen og for at bede bede om et udsagn om at jeg havde gået hos dem. Dette skriftlige udsagn var nødvendigt for den kirurg jeg havde forberedt møde hos i Malmö, Sverige. Han ville ikke operere mine bryster af med mindre jeg havde en udtalelse fra Sexologisk klinik på at jeg var transkønnet. Det kunne de naturligvis ikke give mig, men Ellids Kristensen modsatte sig også at hjælpe mig med blot at skrive at jeg havde aversion mod mine bryster og at jeg ønskede dem væk. Dette på trods af at det stod i min journal hvor meget jeg hadede de bryster.
Jeg var meget vred og insisterede på at hun skrev en lap papir som blot konstaterede at jeg havde gået hos dem i en årrække. Jeg ville ikke gå hjem før jeg fik dette papir. Hun skrev det tilsidst og jeg tog hjem og faxede det til kirurgen i Malmö. Han godtog det og jeg fik en tid 14 dage efter til brystoperation.
Siden jeg fik de bryster væk, har jeg kunnet gå oprejst, have t-shirts på om sommeren i stedet for store sweaters, give kram til min familie, føle mig hjemme i min egen krop, få sol på overkroppen om sommeren, gå i hvide trøjer og t-shirts osv. osv.
Rigshospitalets Sexologiske Klinik hjalp mig ikke, jeg hjalp mig selv. Og jeg betalte 18.000 svenske kroner for det.

Året efter påbegyndte jeg en uddannelse som jeg, modsat 3 andre, færdiggjorde, for nu kunne jeg se en fremtid for mig selv. Jeg købte midt i uddannelsen også testosteron privat på det sorte marked og jeg startede igen på Sexologisk Klinik med det mål at få dem til at overtage testosteron-behandlingen og kontrollere mine testosteron-tal, for jeg havde ingen kontrol med hvor meget jeg fyldte ind i min krop. Dette viser min desperation for at blive MAND -til enhver pris. Dette er noget mange transkønnede kender til. Man bliver til sidst villig til at risikere sit liv. Den to andre grunde til, at jeg startede igen på Sexologisk Klinik, selvom jeg havde forsvoret at jeg aldrig ville sætte mine ben på dette helt igennem uprofessionelle og koldblodige sted med manglende sympati og forståelse, var, at jeg ville kastreres og dermed opnå mandligt CPR-nummer og nyt navn.

Det gik ikke hurtigere anden gang. Selvom min krop var fysisk forandret i mandlig retning med skæg, muskler og mørk stemme (og ingen bryster) insisterede alle behandlere på klinikken at ignorere at jeg følte

mig som mand, og kaldte mig og omtalte mig i journaler son hun og kvinde. Fordi jeg efter første afslag af Svend-Åge Rasmussen blev afsluttet på Sexologisk klinik sagde min nye psykolog Rikke Kildevæld Simonsen at jeg skulle starte intro-forløbet igen. Det er på minimum 1 år.
Jeg var ved at eksplodere af overraskelse og frustration. Der var intet at stille op -selvom jeg sagde til dem, KIG PÅ MIG - ligner jeg een som har fortrudt? Jeg ER mand nu. De kunne se i min journal at jeg havde været der før. Men ingen argumenter bed på dem. Jeg skulle starte forfra med observationsforløbet på minimum 1 år.
Da året var gået gik der et halvt år til før de godkendte mig som transkønnet og til kastration. Datoen blev sat, men blev af årsager jeg ikke fik at vide udsat med først 3 måneder og så med et halvt år.
De er virkelig ligeglade med eens tid og eens velbefindende på Sexologisk klinik. De ænser ikke at man som transkønnet bare VENTER på at komme igang og blive færdig og måske håber på lidt forståelse. Det er meget bizzart at de, som skal hjælpe een udstråler så meget had mod een og manglende forståelse. De ser på en som var man syg i hovedet. Det er virkelig ubehageligt og helt ude af trit til hvordan man bliver set på i sit civile liv i skolen, på arbejdspladsen, blandt venner, fremmede og familie, hvor man bliver anset som og behandlet som en ligeværdig, intelligent og sympatisk person.

Så blev jeg kastreret og jeg nåede lige præcis at få nyt navn før jeg blev færdig med min uddannelse. Det var de i øvrigt også ligeglade med om jeg nåede eller ej. De gjorde heller ikke noget for at fremskynde processen eller for at vise sympati eller forståelse for, at jeg gerne ville have mit nye navn og cpr-nr. på mine eksamens-beviser, så jeg i fremtiden kunne slippe for at forklare fremtidige arbejdsgivere om min transkønnethed. Jeg ville jo bare lægge alt bag mig og kunne starte mit nye liv med nyt navn, cpr nr og eksamensbevis. Ikke fordi jeg skammer mig eller er ked over at være transkønnet. Tværtimod. Men jeg ved at samfundet ikke billiger det og jeg bliver i en alder af 27 fordi jeg valgte at skifte køn, stemplet som psykisk syg. Sexologisk klinik var de første til at vise mig fordommene mod transkønnede i det danske samfund. Desværre er det dem, som skal hjælpe os transkønnede.
Heldigvis har jeg mødt det danske samfund -som transkønnet- og de er mere forstående end Sexologisk Klinik var."

"Hormonbehandlingen har betydet at jeg har fået bedre livskvalitet. Jeg er gladere både indeni og ud ad til. Jeg føler mig mere fri, jeg behøver ikke gå "langs væggen" mere og gemme mig på samme måde, efter de er begyndt at virke bare lidt, med mørkere stemme og mere hår omkring på kroppen og i ansigtet. Sætter folk ikke så meget spørgsmålstegn ved min køn. Jeg bliver ikke tiltalt som pige hos fremmede mennesker, som førhen kunne ødelægge flere dage, jeg har aldrig haft det bedre. Føler efter jeg har fået at vide at jeg ikke kan få flere hormoner, medmindre SK vil give mig dem, at jeg har mistet en stor del af mig selv. Jeg føler allerede at jeg er på vej ned i et stort sort hul. Jeg er blevet afvist fra SK en gang før, og er bange for at få et afslag igen, da jeg ikke er sikker på at jeg kan fungere psykisk, og får et stort tilbageslag i hvordan jeg havde det før jeg begyndte på hormoner.
Efter jeg startede på hormoner, er jeg blevet en helt anden, med mod på livet, glad, ikke psykisk nede hele tiden mere. Men efter jeg hørte og oplevede det her, har jeg virkelig følt mig trampet på. Føler mig ingenting værd mere, pga. de river mig personlighed fra hinanden."

"Hele den her ide om at transkønnede er individer der kaster sig rundt i hormoner, hvis der ikke er streng

kontrol er dybt diskriminerende. Det er jo det der ligger bag alt det her ballade. Det er den samme kontrol som der plejede at være, intet mindre end en standardisering af hvad det vil sige at være trans. Jeg er bange for at der nu kun blive taget hensyn til dem som er "rigtige" transkønnede i forhold til hvad sundhedsstyrelsen og SK skønner og ikke en dyt i forhold til hvad standards of care siger, eller hvad behov folk nu har om det er hormoner, kønsskifte eller noget helt tredie. Min holdning er at de skal udskrive de hormoner når folk vil have dem, for bare det at behovet er der, er bevis nok i sig selv for om man er transkønnet. Nu drukner det hele i om man er operationskandidat eller ej..."

"Det der med at være operationskandidat eller ej er jo desværre ikke noget nyt. Det var i hvert fald begrundelsen for 11 år siden, da jeg fik nej til hormoner med henvisning til at min overvægt forhindrer mig i at blive opereret. Og siden har de nægtet at tage folk ind i observationsforløb, hvis de er overvægtige. Helt på linje med Standards of Care. Nå nej!"

"Jeg fandt mig i Sexologisk Kliniks uprofessionelle og ydmygende forløb i halvandet år, hvorefter jeg blev afvist. I mellemtiden har jeg fundet hormonbehandling andetsteds, og selv betalt de operationer i udlandet som bl.a. gjorde at jeg kunne få lov til at vælge mit eget navn og køn, juridisk set. Når jeg idag vågner om morgenen, føler jeg at jeg er en virkelig person, en krop og sjæl med sammenhæng. Til gengæld må jeg leve med at grundlaget for at personer som mig kan leve i harmoni med sig selv, ja leve overhovedet, kan trækkes væk under fødderne på os af et magtsystem der dikterer hvordan køn skal leves, og ikke anerkender at der findes måder at være menneske på som er anderledes end normen. Det er uhygggeligt at tænke på at det er så nemt for det samfund jeg lever i at vedtage at jeg ikke er en virkelig person."

"Hmmm jeg er ikke pessimist, men jeg kan nu heller ikke lide formuleringen "Den kan medføre ændringer i dit behandlingstilbud, men der vil være et behandlingstilbud til dig." ..... ja men hvilken behandlingstilbud??? der kan jo i prinsippet være hvad som helst.... Her er en lykke pille, så går det nok!!! eller? ja hvem ved!"

"Højt specialiseret" = SK?! Dét er jeg IKKE enig med dem i - men i det mindste ER sst da i gang med noget"

"venter og ser, men er forberedt til at gå på det sorte marked"

"Det er til at dø af grin over - når man læser den tråd hvor der refereres til hvad der spørges om og hvordan mennesker behandles på sexologisk klinik må man spørge sig selv: Hvor i alverden er den der højt specialiserede viden placeret henne? - det er jo en gang kejserens nye klæder - Fatter ikke at de selv tror på det de siger og fatter da slet ikke at nogen kan falde på halen over deres påstande. Jeg har endnu intet set, hørt eller konstateret som indikerer en HØJT specialiseret viden. Tværtimod ville lidt sund menneskelig fornuft gøre underværker."

"At sundhedsstyrelsen vover at kalde Sexologisk Klinik "højt specialiserede" efter at psykolog Rikke Kildevæld Simonsen, der arbejder på stedet, bare trak på skuldrene og sendte mig ud af døren, da jeg efter at have modtaget deres afslag, ytrede at jeg ville begå selvmord er en fornærmelse. I denne skrivelse omtaler sundhedsstyrelsen stadig transkønnede, som transsexuelle, hvilket fastholder at vi er mennesker med et sexuelt problem. Der ligges heller ikke an til at vurdere os som mennesker med et fysiologisk problem, men det fastholdes at vi er mennesker med et psykiatrisk problem. Det ser vel nok fint ud på

papiret og i nyhedsbrevet, men sagens kerne er stadig, at der er flere læger der nu er bange for at behandle os i privat regi, fordi de risikerer at diciplinærnævnet kommer efter dem. Der er stadig heller ikke gjort noget som helst nyt for de transkønnede, som endnu ikke har modtaget nogen form for behandling. Det er for ringe."

"Syntes vi skal forberæde os på krig. Ingen af dem der bedstemmer ved hvad de snakker om."

"Er det mig, eller er "det højt specialiserede" behandlingsstilbud faktisk bidragende til et øget antal psykiske tilfælde og udskrivning af lykkepiller?"

"Det er ikke okay! Det er simpelthen ikke okay! Så længe det er sexologisk klinik og deres system, der skal stå for behandlingen af os, så er det ikke okay. Det er ikke mennesker de behandler på det sted, men dyr eller hvad man ellers skal kalde det. Jeg vil ikke være med til det lort de trækker ned over hovedet på os. De må simpelthen gøre det bedre, ellers er det ikke okay!"

"De der højt specialiserede mennesker kan åbenbart heller ikke svare folk, jeg skrev jo til SK sidst da hormon panikken var der - og fik det svar at mit brev var lagt til orientering. Men nu er jeg jo så også selv erklæret transkønnet uden det gyldne stempel og nok ikke ægte...."

"Ja, og det må simpelthen høre op. Jeg er træt af at blive behandlet som et defekt dyr. Jeg er et menneske, et menneske af kød og blod, der ønsker at leve som det menneske jeg er. Jeg vil behandles med værdighed og respekt, og ikke tage imod deres lort medmindre det er et system der ser og behandler mig som et ligeværdigt medmenneske. Jeg bliver så vred, når jeg læser om den måde de vil føre behandlingen på og at de blot vil køre os ud på et sidespor med sexologisk klinik."

"Lyder rigtig godt med de gode ideer. Er med på at lave det meste. Synes vi i for lang tid har tolereret en ringe og forfærdelig behandling- ved godt vi ikke har kunnet gøre noget. Men jeg synes ikke det er okay og ikke godt nok. Og man skal i min verden ikke støtte et system, der ikke respekterer og anerkender ens (vores) identitet. Jeg synes vi skal forlange en ordentlig og værdig behandling og ikke lade os tage til takke med hvad som helst, det skal være okay og godt det vi bliver "udsat" for og det vi skal igennem. Det gør mig ærlig talt vred og ked af det, at et land som danmark på den måde negligerer og overser os som gruppe. Det handler om respekt og værdighed, det handler om, at vi også er ligeværdige borgere på lige fod med andre. Det vil jeg også gerne kunne føle, det vil jeg også gerne kunne opleve."

"jeg er så ked af at vi som land ikke formår at opfylde basale krav til fair behandling af alle.
Personligt går vores overvejelser på om det er bedre de har kendskab til os nu end vi tramper der op når hun er 11 eks. Men alle har jo deres personlige overvejelser i det her og lige umiddelbart virker det som flere skridt tilbage på mange punktet"

Med venlig hilsen

Vibe Grevsen
talsperson for transpolitik

Referencer

1. Behandling af transseksuelle. Sundhedsstyrelsen, 23. november 2012. URL: http://www.sst.dk/Nyhedscenter/Nyheder/2012/Behandling%20af%20transseksuelle.aspx
2. Larsen KM. Kommentar til læserbrevet Vi svigter de transkønnede. Information, 17. november 2012. URL: http://www.information.dk/317333

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

NYGADE 7 • POSTBOKS 1023 • 1007 KØBENHAVN K • TLF. 33 13 19 48
LGBT@LGBT.DK • WWW.LGBT.DK